

РЕГУЛЬОВАНІ ВИДИ КОМАХ-ШКІДНИКІВ В УМОВАХ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Вовчок М.І.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна

Проблема біологічних інвазій в останні роки є другою за значимістю після знищення місцезростань, а в деяких країнах, наприклад, у США та Австралії, навіть першою і найважливішою загрозою для біорізноманіття. Серед інвазійних видів особливо великої шкоди культурним рослинам завдають комахи.

В Закарпатській області, яка межує із декількома країнами Європейського Союзу, проблема проникнення нових інвазійних видів комах є однією з найбільш актуальних для спеціалістів сільськогосподарства.

Система Державної фітосанітарної служби контролює проникнення нових інвазійних видів та поширення тих, які вже проникли.

До регульованих видів комах-шкідників, поширених на території Закарпатської області відносяться: каліфорнійська щитівка (*Quadraspidiotus perniciosus* Comst.), виноградна філоксера (*Viteus vitifolii* Fitch.), західний кукурудзяний жук (*Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte), східна плодожерка (*Grapholitha molesta* Busk.), американський білий метелик (*Hyphantria cunea* Drury).

Каліфорнійська щитівка з'явилася в Закарпатській області на початку 30-х років ХХ століття. На сьогодні площа зараження сільськогосподарських культур щитівкою становить близько 23 тис. га. Виноградна філоксера вперше на Закарпатті зареєстрована у 1875 р. Станом на 2021 р. площа зараження в Закарпатській області становить понад 5 тис. га. Західний кукурудзяний жук вперше був виявлений на території області у серпні 2001 року. Загальна площа поширення цього виду в області становить понад 25 тис. га. Східна плодожерка вперше виявлена в області у 1966 р. Станом на 2021 р. площа поширення на Закарпатті складає понад 15 тис. га. Американський білий метелик проник у прикордонні райони Закарпаття у 1952 р. На сьогодні повністю поширений у рівнинній частині області.

Для зниження чисельності і профілактики проникнення інвазійних видів комах-шкідників застосовують хімічні, агротехнічні і біологічні методи. Однак, слід враховувати, що ці методи є досить індивідуальними для кожного виду шкідника.